

Aleksis K, Sunnuntai-Kaleva

Valoa kansalle

Suomessa on jo viikkokaupalla ollut niin pimeää, että yhtä synkkää on ollut viimeksi pimeimmällä keskiajalla. Eikä ole ihan varmaa, oliko silloinkaan, koska keskiaika oli niin pimeätä, ettei säätilastoja nähnyt pitää. Nyt on keksitty sähkölamput ja kaikki, mutta silti pimeys vain jatkuu. Omituista. Tuhannen vuoden kuluttua tätä meidän aikaamme sanotaan varmaan pimeäksi atomiajaksi.

Meteorologit ja muut povarit selittävät, että jokin suursäätila roikottaa matalapainetta maamme yllä poikkeuksellisen pitkään. Voi olla, mutta maallikkokin näkee, ettei tässä mitään suursäätilaa tarvita. Synkkyyttä piisaa, koska pilvet jököttävät taivaalla niin tummanharmaina, ettei niiden läpi aurinko paista eikä kuu kumota.

Pimeyttä on piisannut erityisesti Kuopion puolessa, jossa kuulemma aurinko paistoi koko marraskuussa alle varttitunnin. Jos joku juuri silloin sattui nukkumaan tai pistäytymään huussissa, sekin valonvilahdus jäi näkemättä. Tuollainen tuppaa jo säärittämään, vaikka nuo pimeydessä vaeltajat ovatkin savolaisia. Vielä ankeampi kohtalo on pohjoisen Lapin asukkailla, koska sinne on laskeutunut kaamos, joka päivä päivältä ryömii etelämmäksi. Lappilaisia ei kuitenkaan kannata kovin paljon surkutella, sillä heille kaamos on jokavuotinen olotila, johon he ovat tottuneet.

Onneksi kansanperinteessä on erinäisiä keinoja pimeyden torjuntaan. Klassisin niistä lienee satakuntalaisessa Hölmölän kylässä taannoin tehty keksintö, säkkivalo. Sitähän käytettiin sillä tavalla, että kylänmiehet aukaisivat säkkinsä kirkaassa auringonpaisteessa, sulkivat sen sitten äkkiä, kantoivat sisälle ikkunattomaan pirttiin ja avasivat säkit siellä, jolloin valo pääsi sisätöihin. Valitettavasti tämä ei onnistu näinä aikoina, kun edes ulkona ei ole auringonvaloa, mutta kukapa estää keräämästä säkkiin taskulampun, sähkökynttilöiden tai ledituikkujen valoja. Myös autojen halogeenivalot ovat varsin tehokkaita, mutta jos niitä aiotaan käyttää sisätiloissa, kannattaa säkittää pelkästään ajo- tai pysäköintivaloja, sillä pitkät valot eivät mahdu ainakaan kerrostalokaksioon.

Jos pimeyttä jatkuu vielä pitkään, kohta on keskuudessamme nuoria sukupolvia, jotka eivät ole aurinkoa nähneetkään. Heitä on toki yhtä helppo valistaa ja valaista kuin aikuishölmöläisiä. Laaditaan vain internetiin ohjelma, joka saa auringon nousemaan ja laskemaan näyttöruudulla joka päivä almanakan osoittamaan aikaan. Koska nuoret eivät hievhadakaan tietokoneensa tai tablettinsa äärestä, heiltä jää ulkomaailman synkkyys näkemättä ja he saavat elää aurinkoista ja onnellista elämää.

Artikkelin lähde Kaleva